

رای شماره های ۵۴۵ الی ۵۴۷ هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع اصلاح رای شماره ۵۴۵
الی ۵۴۷-۱۳۸۸/۷/۶

کلاسه پرونده 87/947، 791، 872،

تاریخ: ۱۸ آذر ۱۳۹۴

شماره دادنامه: ۵۴۷-۵۴۶-۵۴۵

موضوع رأی: اصلاح رای شماره ۵۴۵ الی ۵۴۷-۱۳۸۸/۷/۶ هیات عمومی

شاکلی: اعمال ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری: رئیس دیوان عدالت اداری

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۴/۸/۲۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

گردش کار: آقای حسن خوشحال ثانی به موجب لایحه ای که به شماره ۱۳۹۲/۱۲/۲۸-۹۰۰۰/۲۱۱/۱۶۸۹۵۸/۲۰۰ ثبت دبیرخانه حوزه ریاست دیوان عدالت اداری شده اعلام کرده است که:

"ریاست محترم دیوان عدالت اداری

با عرض سلام

موضوع: تقاضای اعمال ماده ۹۱ دیوان عدالت اداری و طرح مجدد رأی هیأت عمومی با شماره دادنامه ۵۴۷/۸۸، ۵۴۶، ۵۴۵ و موضوع: ابطال بند ۶ دستورالعمل «احتساب افزایش سنوات کار با اشعه» مصوب سازمان انرژی اتمی ایران.

سازمان انرژی اتمی ایران دستورالعمل «احتساب افزایش سنوات کار با اشعه» را به صورت انحصاری و ناهماهنگ با وزارت بهداشت تهیه، تنظیم و اجرا می نماید که در بند ۲ از دستورالعمل مورد شکایت با عنوان «حیطه کاربرد» مراکز پزشکی نیز اعلام شده است.

مغایرت با قانون حفاظت در برابر اشعه

به استناد تبصره ذیل ماده ۲۳ قانون حفاظت در برابر اشعه «در خصوص موسسات پزشکی کشور آیین نامه های مربوطه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحد قانونی تهیه و تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود.»

دستورالعمل فوق الذکر توسط وزارت بهداشت تهیه نشده و تایید هم نشده است، زیرا آرم وزارت بهداشت بر روی

دستورالعمل موجود نیست!

در دستورالعمل‌های:

۱- ضوابط دریافت مجوز کار با اشعه در مراکز پرتو درمانی

۲- ضوابط دریافت مجوز کار با اشعه در مراکز پزشکی هسته ای

آرم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت تایید موجود است.

مغایرت با آیین نامه‌های « قانون حفاظت در برابر اشعه»

به استناد اصل ۱۷۰ قانون اساسی و بویژه تصویب نامه هیأت دولت مورخ ۱۳۸۶/۷/۱۸ با شماره ۱۱۵۲۵۷/ت/۳۳۳۶۱-هـ

با عنایت به این نکته که، ... چنانچه مصوبه یا مقرر دولتی، وضع قاعده حق و تکلیف نماید در حکم قانون بوده و با

انتشار آن لازم الاجرا می گردد .

با عنایت به بند ۷ از تصویب نامه فوق الذکر که متنی را به عنوان ماده ۲۳ به آیین نامه‌های « قانون حفاظت در برابر

اشعه» الحاق کرده و در تبصره ذیل آن تاکید شده است که: ضوابط موضوع این ماده در مورد موسسات پزشکی به

تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحدهای قانونی خواهد رسید.

با وجود تاکید بر تایید توسط وزارت بهداشت جهت پرتوکاران شاغل در مراکز درمانی، هنوز چنین چیزی محقق

نشده است.

نکته: تصویب نامه هیأت وزیران مصوب ۱۳۸۶ موخر بر دستورالعمل سازمان انرژی اتمی ایران که سال ۱۳۸۴ تنظیم

شده است. که با توجه به وحدت موضوع و تقدم تاریخ تهیه دستورالعمل (۱۳۸۴)، مصوب هیأت وزیران ناسخ

دستورالعمل مورد اشاره است.

در بند ۷ ماده ۲۳ اعلام شده « علاوه بر موارد مندرج در این آیین نامه»... تاکید شده برای مواردی که در آیین نامه

اعلامی صورت نگرفته است، دستورالعمل تهیه شود و با توجه به وجود ماده ۲۰ از آیین نامه‌های قانون اشعه،

موجودیت این دستورالعمل محدود کننده ماده ۲۰ آیین نامه در عمل است.

در ماده ۲۲ از آیین نامه اجرایی « قانون حفاظت در برابر اشعه» بند ۳ ماده ۲۰ قانون استثناء گردیده، تاکید آن است که

تعیین درصد سایر مزایا در حدود اختیارات سازمان می باشد و افزایش سنوات به استناد ماده ۲۰ از آیین نامه اجرایی،

الزام قانونی بوده و قابل تفسیر نمی باشد.

به عبارتی دیگر اعطاء امتیاز قانونی مقرر در شقوق چهارگانه ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه، بند ۳ آن که

افزایش سنوات باشد در حدود اختیارات آیین نامه بوده و به استناد بند ۱ از ماده ۱۲ قانون دیوان عدالت اداری، ورود

سازمان انرژی اتمی و تعیین در مورد بند ۳ ماده ۲۰ قانون، خارج از اختیارات آن سازمان می باشد.

زیرا بندهای ۱، ۲ و ۴ مواردی می باشد که با مقدار شرایط بالقوه پرتوهی محیط کار وابسته بوده و تنها بند ۳ میباشد

که بر اساس گروه پرتوکاری و سابقه کار با اشعه (دادنامه صادره از شعبه دیوان به شماره ۲۰۰۳۹۱-۳/۷-۱۳۹۱، کلاس

۰۰۵۵۰۱۸، مطابق بند ۲۰ آیین نامه تعیین شده و الزامی قانونی است.

با موجودیت مواد ۲۰ و ۲۲ آیین نامه اجرایی « قانون حفاظت در برابر اشعه » تهیه دستورالعمل « احتساب افزایش سنوات کار با اشعه » مغایر اصل ۱۳۴ قانون اساسی می باشد. { اصل ۱۳۴: در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاههای دولتی در صورتی که نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد، تصمیم هیأت وزیران که به پیشنهاد رئیس جمهور اتخاذ می شود لازم الاجراست... }

(قیودی مانند « تاده سال » از بند ۱ ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی برای این است که پرتوکار گروه « الف » با ۱۵ سال سابقه، بر اساس قسمت اول این بند از ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی { به ازای هر سال خدمت، یک سال افزایش }، تقاضای ۱۵ سال افزایش سنوات را ننماید)

به عبارتی پرتوکاران جهت حفاظت در برابر اشعه موظف هستند فقط ۱۰ سال با اشعه کار کنند و از افزایش سنوات برخوردار گردند (بر اساس گروه پرتوکاری، پرتوکار گروه الف ۱۰ سال و پرتوکار گروه ب ۵ سال افزایش سنوات دریافت خواهند نمود) و به جهت حمایت قانونگذار مابقی سنوات لازم جهت تکمیل ۳۰ سال سابقه کار و افزایش اعلامی، بقیه خدمت خود را در محیطی به دور از اشعه اشتغال داشته باشند.

خواهشمندم: با عنایت به ماده ۹۱ قانون دیوان عدالت اداری و اختیارات قانونی ریاست دیوان، لطفاً اجازه طرح رأی قبلی هیأت عمومی { شماره دادنامه ۵۴۷/۸۸، ۵۴۶، ۵۴۵ با موضوع: ابطال بند ۶ دستورالعمل « احتساب افزایش سنوات کار با اشعه » } برای رسیدگی مجدد در هیأت عمومی صادر شود تا رأی صادر شده مشمول اعتبار امر مختوم نشود و بتوان با طرح موضوع و ادله فوق الذکر، رفع مشکل پرتوکاران شاغل در مراکز درمانی را محقق کرد ". متن رأی شماره ۵۴۵ الی ۵۴۷-۱۳۸۸/۷/۶ هیأت عمومی که مورد اعتراض است به قرار زیر می باشد: رأی هیأت عمومی

قانونگذار به شرح ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸، اعطاء امتیازات قانونی مقرر در شقوق چهارگانه ماده مزبور از جمله افزایش مدت خدمت مورد قبول به ازاء هر یک سال کار با اشعه را به افرادی که مستمراً به کار با اشعه اشتغال داشته باشند بر اساس مقدار و شرایط بالقوه پرتودهی محیط کار به تشخیص واحد قانونی مربوط تجویز و طبق ماده ۲۳ قانون، تصویب آیین نامه اجرائی آن را به عهده هیأت وزیران محول نموده است. نظر به این که هیأت وزیران به موجب ماده ۲۳ الحاقی به آیین نامه اجرائی مذکور تهیه و تنظیم دستورالعملها و ضوابط لازم از جمله ضوابط مربوط به اصول حفاظت در برابر اشعه، پروانه و مسئولیت های آن، پرتوگیری شغلی، پزشکی، مردم و مقررات ایمنی منابع پرتو را به عهده واحد قانونی مربوط محول کرده و سازمان انرژی اتمی نیز بر اساس اختیارات قانونی فوق الذکر، دستورالعمل نحوه احتساب افزایش سنوات کار با اشعه را تهیه و تنظیم کرده است. بنابراین بند ۶ دستورالعمل مورد اعتراض مغایرتی با قانون ندارد و خارج از حدود اختیارات قانونی آن سازمان نمی باشد ". رئیس دیوان عدالت اداری با اختیار حاصل از ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ و پس از بررسی موضوع، رسیدگی به خواسته را به هیأت عمومی ارجاع کرد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۴/۸/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و

مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در رأی شماره ۵۴۵ الی ۵۴۷-۱۳۸۸/۷/۶، تدوین و تصویب «دستورالعمل احتساب افزایش سنوات کار با اشعه» مصوب سال ۱۳۸۴ سازمان انرژی اتمی را مستند به ماده ۲۳ الحاقی به آئین نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب سال ۱۳۸۶ منطبق با قانون و در حدود اختیارات سازمان انرژی اتمی تلقی کرده است. نظر به اینکه ماده ۲۳ الحاقی مذکور که ناظر بر تجویز سازمان انرژی اتمی به تصویب دستورالعملها و ضوابط لازم است در سال ۱۳۸۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده و لکن «دستورالعمل احتساب افزایش سنوات کار با اشعه» در سال ۱۳۸۴ توسط سازمان انرژی اتمی تدوین و ابلاغ شده است، بنابراین دستورالعمل مذکور نمی تواند مبتنی بر ماده ۲۳ الحاقی یاد شده تدوین شده باشد. در نتیجه با اعمال ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری عبارت «... نظر به این که هیأت وزیران به موجب ماده ۲۳ الحاقی به آیین نامه اجرایی مذکور تهیه و تنظیم دستورالعملها و ضوابط لازم از جمله ضوابط مربوط به اصول حفاظت در برابر اشعه، پروانه و مسؤلیتهای آن، پرتوگیری شغلی، پزشکی، مردم و مقررات ایمنی منابع پرتو را به عهده واحد قانونی محول کرده» «... از متن رأی شماره ۵۴۷، ۵۴۶، ۵۴۵-۱۳۸۸/۷/۶ حذف می شود و با توجه به این که به موجب ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب سال ۱۳۶۸ برای افرادی که مستمراً به کار با اشعه اشتغال دارند، امتیازاتی توسط مقنن پیش بینی شده و در ماده ۲۲ قانون مذکور، سازمان انرژی اتمی مسؤلیت حسن اجرای مقررات قانون را بر عهده دارد و مکلف شده از طریق تهیه و تدوین ضوابط، مقررات، استانداردها و دستورالعملهای لازم تدابیر مقتضی را اتخاذ کند، دستورالعمل مذکور و بند ۶ آن در محدوده اختیارات قانونی صادر شده و قابل ابطال نیست ولیکن مفاد رأی در حد پیش گفته اصلاح می شود.

محمدجعفر منتظری - رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری